

Tibetaanse haarringen uit Marokko

Tijdens een reis door Zuid-Marokko waarbij het accent ligt op het kopen van zilveren armbanden ingelegd met bloedkoraal, zie ik terloops twee ringen. In een emmertje. Ik neem ze, gewoon omdat ik verliefd op ze word.

Thuis worden de rode koraalringen schoongemaakt en opgewreven. Het zilver is voor het grootste deel van een legering met een laag zilveragehalte. De ringen zijn bepaald een stuk ouder dan de armbanden die ik heb gekocht. Ik twijfel of ze wel van Berberse makelij zijn. Na wat determineren met behulp van boeken en op het Internet, samen met vrienden in Zwitserland en Frankrijk, zien we wat dit zijn: Tibetaanse ringen die als haarversiering gedragen worden door Amdo of Khampa mannen en vrouwen in combinatie met andere hoofd- of haarversieringen, zoals ivoeren en jade ringen.

Maar of het haarringen zijn, is niet geheel zeker. Waarom? Omdat dit paar, als ring gebruikt, gewoon heerlijk aan een vinger zit. Alsof ze ervoor gemaakt zijn. De ring zelf is verstelbaar in verschillende vingerdiktes. Dergelijke ringen tref je in Pakistan, Nepal, Jemen, en zeker ook in Tibet aan. Maar dat ze oorspronkelijk niet uit Marokko komen, is zeker.

Trans-Sahara-handelsroutes

Dan rijst de vraag: maar hoe komen Tibetaanse ringen in Marokko? Net als bij andere oriëntaalse artefacten waar ik in de Maghreb vaker tegenaanloop, is de meest voor de hand liggende aanwijzing: de Trans-Sahara-handelsroutes die nog steeds bestaan. Trans-Sahara-handel vereist reizen door de Sahara om de Oost-Afrikaanse kusten te bereiken, vervolgens de Levant en dan richting de Oriënt en omgekeerd. Eeuwenoude en

nog steeds florierende, kriskras uitgesleten handelswegen op 'het schip der woestijn' met bijvoorbeeld het eens zo oppermachtige Illich in Marokko nog altijd als een functionerende karavanse-rai. Toeareg-handelaren wisselen allerlei soorten goederen (legaal en illegaal) uit met Bedoeïenen en die sluiten op hun beurt aan bij de verschillende zijdehandelsroutes naar de Levant en de Oriënt. Maar dan nog: waarom naar Marokko?

Sarah Corbett, bekend van haar Marokkoreizen en haar ervaring met kralen en bloedkoraal, wijst me op het feit dat enkele cabochons geen bloedkoraal, maar duidelijk glasimitaties zijn. Die werden tot voor kort gemaakt in een fabriekje in Casablanca, Marokko. De draaiende beweging die zichtbaar is in de bovenkant van de grotere cabochons wijst op glas. En inderdaad, wanneer ik in Zeeland (hofleverancier van bloedkoraal) een test laat doen, blijkt dat drie van de grotere cabochons glasimitaties zijn. De rest van de cabochons zijn bloedkoraal.

Vals of echt

Het is dus waarschijnlijk reparatiewerk in opdracht geweest en dit keer in Marokko blijven hangen. Normaliter gingen de sieraden na reparatie weer terug naar Tibet. Duurt even, want het gaat vrijwel uitsluitend bergop.

Vals of echt koraal, voor de waarde van deze ringen maakt het helemaal niets uit. De verzamelwaarde van dit soort traditionele (haar)ringen blijkt na verder speurwerk erg hoog.

Een is er inmiddels verkocht aan iemand in Italië en eentje behoud ik zelf, want in de liefde ben ik monogaam.

info@esoxholland.nl

**(Haar)ringen uit Tibet, 2,3 cm breed en 3,5 cm hoog.
De ringen zijn vermoedelijk als een grote partij in Marokko
terechtgekomen om te worden gerepareerd. Drie van de vier grote
bloedkorralen blijken namelijk glasimitaties te zijn.
Dergelijke reparaties werden wel uitgevoerd in een daartoe
gespecialiseerd fabriekje in Casablanca.**

